

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. gruodžio 9 d.*

„Apeliacinis skundas — Europos Parlamentui pateikta peticija — Sprendimas palikti peticiją nenagrinėtą — Ieškinys dėl panaikinimo — „Akto, kurį galima ginčyti“ sąvoka“

Byloje C-261/13 P

dėl 2013 m. gegužės 8 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Peter Schönberger, gyvenantis Liuksemburge (Liuksemburgas), atstovaujamas *Rechtsanwalt* O. Mader,
apeliantas,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Parlamentui, atstovaujama U. Rösslein ir E. Waldherr,

atsakovui pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, T. von Danwitz, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot (pranešėjas), teisėjai A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, A. Prechal, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund ir J. L. da Cruz Vilaça,

generalinis advokatas N. Jääskinen,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2014 m. liepos 17 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

- 1 Savo apeliaciniu skundu P. Schönberger prašo panaikinti Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Schönberger / Parlamentas* (T-186/11, EU:T:2013:111, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo Bendrasis Teismas atmetė kaip nepriimtina jo ieškinį dėl 2011 m. sausio 25 d. sprendimo (toliau – ginčijamas sprendimas), kuriuo Europos Parlamento Peticijų komitetas (toliau – Peticijų komitetas) baigė nagrinėti jo pateiktą peticiją.

Ginčo aplinkybės

- 2 2010 m. spalio 2 d. P. Schönberger, buvęs Parlamento pareigūnas, pagal SESV 227 straipsnį pateikė šiai institucijai peticiją, kurioje prašė imtis su jo, kaip Parlamento pareigūno, padėtimi susijusių priemonių, kad būtų įgyvendinta Europos ombudsmeno rekomendacija.
- 3 Ginčijamu sprendimu Peticijų komitetas pranešė ieškoviui, kad jo peticija pripažinta priimtina pagal Parlamento vidaus taisykles, kad ji bus perduota už personalą atsakingam generaliniam direktoriui ir kad peticijos nagrinėjimo procedūra baigta.

Ieškinio nagrinėjimas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

- 4 2011 m. kovo 26 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktame ieškinyje P. Schönberger prašė panaikinti ginčijamą sprendimą. Grįsdamas savo ieškinį jis tvirtina, kad jo peticijos turinys nebuvo išnagrinėtas, nors Peticijų komitetas ją pripažino priimtina. Parlamentas pateikė nepriimtiniu grindžiamą prieštaravimą. Subsidiariai jis prašė atmesti ieškinį kaip nepagrįstą.
- 5 Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė ieškinį kaip nepriimtina motyvuodamas tuo, kad ginčijamas sprendimas nėra aktas, dėl kurio panaikinimo galima pareikšti ieškinį.
- 6 Skundžiamo sprendimo 16 ir 19 punktuose jis nusprendė, kad nors sprendimas palikti peticiją nenagrinėtą, nes ji nepriimtina, turi įtakos suinteresuotųjų asmenų teisei pateikti peticiją, tai netaikoma sprendimui dėl tolesnių priemonių, priimtam pripažinus peticiją priimtina, kuris priklauso nuo politinio vertinimo ir kuriam netaikoma Sąjungos teismo kontrolė.
- 7 Skundžiamo sprendimo 23 punkte Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad nagrinėjamu atveju peticija buvo pripažinta priimtina, todėl ginčijamas sprendimas negalėjo aiškiai pakeisti ieškovo teisinės padėties ir pažeisti jo interesus. Taigi jis, neišnagrinėjęs kitų ieškinio pagrindų, pripažino ieškinį nepriimtinu ir nurodė ieškoviui padengti savo ir Parlamento patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Šalių reikalavimai

- 8 P. Schönberger Teisingumo Teismo prašo:
 - panaikinti skundžiamą sprendimą,
 - patenkinti jo pirmojoje instancijoje pareikštą ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo ir
 - priteisti iš Parlamento bylinėjimosi išlaidas.
- 9 Parlamentas Teisingumo Teismo prašo:
 - atmesti apeliacinį skundą,

— priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

- 10 Grįsdamas apeliacinį skundą apeliantas nurodo keturis pagrindus. Pirmasis pagrindas siejamas su faktinių aplinkybių iškraipymu. Apibendrinamas ginčijamo sprendimo turinį Bendrasis Teismas nepripažino, kad Parlamentas nenagrinėjo peticijos turinio. Kaip antrąjį pagrindą apeliantas nurodo, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą nusprenddamas, kad tik peticijos atmetimas kaip nepriimtinos ribotų jo teisę pateikti peticiją, taigi ir paveiktų jo teisinę padėtį. Trečiasis pagrindas siejamas su skundžiamo sprendimo motyvavimo stoka, nes Bendrasis Teismas neišdėstė nuomonės dėl ginčijamo sprendimo nepakankamų motyvų. Galiausiai ketvirtajame pagrinde apeliantas kaltina Bendrąjį Teismą nenagrinėjus ieškinio pagrindo, susijusio su galimybės išdėstyti savo situaciją Peticijų komitete nesuteikimu.
- 11 Parlamentas prašo atmesti apelianto nurodytus pagrindus kaip nepriimtinius arba akivaizdžiai nepagrįstus.
- 12 Antrajame pagrinde, kuriį reikia nagrinėti pirmiausia, apeliantas tvirtina, kad Bendrasis Teismas suklydo, nes atmetė jo ieškinį dėl panaikinimo kaip nepriimtina. Jis tvirtina, kad sprendimas, kuriame Peticijų komitetas, sutikęs nagrinėti peticiją, nusprendė dėl tolesnių priemonių – šiuo atveju perdavė ją už Parlamento personalą atsakingam generaliniam direktoriui, – yra suinteresuotajam asmeniui nepalankus sprendimas, todėl dėl jo gali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo.
- 13 Šiuo klausimu primintina, jog iš SESV 263 straipsnio pirmos pastraipos matyti, kad Teisingumo Teismas tikrina Parlamento aktų, galinčių sukelti teisinių padarinių tretiesiems asmenims, teisėtumą. Aktais, dėl kurių galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, reikia pripažinti priemones, sukeliančias privalomų teisinių padarinių, kurie turi įtakos ieškovo interesams aiškiai pakeisdami jo teisinę situaciją (žr., be kita ko, Sprendimą *IBM / Komisija*, 60/81, EU:C:1981:264).
- 14 Teisė pateikti peticiją numatyta SESV 20 straipsnio 2 dalies d punkte, SESV 24 straipsnio antroje pastraipoje, SESV 227 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 44 straipsnyje. Iš visų šių nuostatų matyti, kad ši teisė yra viena iš pagrindinių teisių ir ja naudojamosi SESV 227 straipsnyje numatytais sąlygomis.
- 15 Pagal pastarąją nuostatą teisę pateikti peticiją turi ne tik Sąjungos piliečiai, bet apskritai kiekvienas valstybėje narėje gyvenantis ar savo registruotą buveinę turintis fizinis arba juridinis asmuo. Šia teise galima pasinaudoti individualiai arba kolektyviai. Peticija turi būti susijusi su viena iš „Sąjungos veiklos sričių“ ir turėti „tiesioginį“ poveikį ją teikiančiam asmeniui ar asmenims.
- 16 Dėl klausimo, ar vienoks ar kitoks Peticijų komiteto ar paties Parlamento sprendimas, priimtas išnagrinėjus peticiją, gali būti ieškinio dėl panaikinimo dalykas, pirmiausia pažymėtina, kad nė vienoje iš šio sprendimo 14 punkte nurodytų ESV sutarties nuostatų nenumatyta Parlamento galia priimti sprendimus peticijų srityje.
- 17 Teisė pateikti peticiją yra priemonė piliečiams dalyvauti demokratiame Sąjungos gyvenime. Tai yra viena iš galimybių Sąjungos piliečiams tiesiogiai bendrauti su savo atstovais.
- 18 Parlamento ir asmenų, kurie į jį kreipiasi su peticijomis, santykis nustatytas Parlamento taisyklėse dėl peticijų nagrinėjimo, įtvirtintose šiuo metu galiojančios redakcijos Parlamento darbo tvarkos taisyklių (Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklės, 8-oji Europos Parlamento kadencija – 2014 m. liepos mėn., dar nepaskelbta OL) 215–217 straipsniuose. Nepaisant kelių patikslinimų, jos iš esmės sutampa su taisyklėmis, galiojusiomis tuo metu, kai klostėsi šios bylos faktinės aplinkybės (Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklės, 16-as leidimas, 2004 m. liepa, OL L 44, 2005, p. 1).

- 19 Šių taisyklių 215 straipsnyje Parlamentas įtvirtino įvairias papildomas taisykles, susijusias su formaliais reikalavimais, kalba, kuria turi būti teikiamos peticijos, ir reikalavimu paskirti peticijos teikėjų atstovą, kai peticija teikiama kolektyviai. Formalius reikalavimus atitinkančios peticijos įtraukiamos į „registrą“, o kitos yra nenagrinėjamos ir apie jų nenagrinėjimo priežastis pranešama peticijų teikėjams. Į registrą įtrauktas peticijas Parlamento pirmininkas persiunčia Peticijų komitetui, kuris nustato, ar „peticija priimtina ar ne, remiantis [SESV] 227 straipsnio nuostatomis“; peticija laikoma priimtina, jei tam pritaria bent ketvirtadalis Peticijų komiteto narių. Dėl nepriimtiniomis pripažintų peticijų priimamas motyvuotas sprendimas, apie kurį pranešama peticijos teikėjui; jam galima pasiūlyti „kitų priemonių teisėms apginti“.
- 20 Galiausiai pažymėtina, kad minėto 215 straipsnio 13 dalyje Parlamentas numatė galimybę susipažinti su fizinių ar juridinių asmenų, kurie nėra Europos Sąjungos piliečiai ir negyvena valstybėje narėje ar neturi joje registruotos buveinės, pateiktomis peticijomis, kurias, Peticijų komiteto manymu, „verta išnagrinėti“.
- 21 Šiuo metu galiojančios redakcijos Parlamento vidaus taisyklių 216 straipsnyje numatytos priemonės, kurių imamasi dėl peticijų, kurias Peticijų komitetas nagrinėja „vykstant įprastai jo veiklai“, prireikus dalyvaujant peticijų teikėjams; šio komiteto pirmininkas sprendžia, ar suteikti peticijų teikėjams teisę kalbėti. Peticijų komitetas gali nuspręsti parengti pranešimą savo iniciatyva arba, Pirmininkų sueigai sutikus, pateikti Parlamentui trumpą pasiūlymą dėl rezoliucijos. Tam tikrais atvejais jis turi bendradarbiauti su kitais komitetais, gali paprašyti Europos Komisijos jam padėti ir gali nuspręsti lankytis informacijos rinkimo tikslu valstybėje narėje ar regione, kurie susiję su pateikta peticija. Jis gali paprašyti Parlamento pirmininko persiųsti jo nuomonę ar rekomendaciją Komisijai, Europos Sąjungos Tarybai ar atitinkamai valstybei narei, kad jos imtųsi veiksmų ar atsakomųjų priemonių. Peticijų komitetas kas pusę metų informuoja Parlamentą apie savo svarstymų rezultatus ir ypač apie tai, kokių priemonių ėmėsi Taryba ar Komisija dėl joms perduotų peticijų. Peticijų teikėjas informuojamas apie komiteto priimtus sprendimus, jam pateikiamos sprendimą pagrindžiančios priežastys. Kai baigiama svarstyti priimtina peticija, paskelbiama, kad svarstymas baigtas, ir apie tai informuojamas peticijos teikėjas.
- 22 Tokiomis aplinkybėmis turi būti įmanoma atlikti sprendimo, kuriame Parlamentas nusprendė, kad jam pateikta peticija neatitinka SESV 227 straipsnyje nustatytų reikalavimų, teisminę kontrolę, nes šis sprendimas daro įtakos suinteresuotojo asmens teisei pateikti peticiją. Tas pats taikytina sprendimui, kuriame Parlamentas, pažeisdamas pačią teisės pateikti peticiją esmę, atsisakė nagrinėti ar nenagrinėjo jam pateiktos peticijos, taigi ir nepatikrino, ar ši atitinka SESV 227 straipsnyje nustatytus reikalavimus.
- 23 Neigiamas Parlamento sprendimas, susijęs su klausimu, ar tenkinami SESV 227 straipsnyje nustatyti reikalavimai, turi būti motyvuotas taip, kad peticijos teikėjas galėtų suprasti, kuris iš minėtų reikalavimų jo atveju netenkinamas. Šiuo klausimu, priešingai, nei teigė Bendrasis Teismas Sprendimo *Tegebauer / Parlamentas* (T-308/07, EU:T:2011:466) 28 punkte, bendri motyvai, kaip nurodyti Parlamento sprendime, dėl kurio iškeltoje byloje priimtas tas Bendrojo Teismo sprendimas, atitinka šį reikalavimą.
- 24 Tačiau iš ESV sutarties nuostatų ir Parlamento priimtų taisyklių, reglamentuojančių teisę pateikti peticiją, matyti, kad dėl peticijos, dėl kurios, kaip šiuo atveju, nuspręsta, kad ji atitinka SESV 227 straipsnyje įtvirtintus reikalavimus, Parlamentas turi didelę politinio vertinimo diskreciją, kiek tai susiję su priemonėmis, kurių reikia imtis dėl šios peticijos. Darytina išvada, kad šiuo klausimu priimtam sprendimui netaikoma teisminė kontrolė, neatsižvelgiant į tai, ar tuo sprendimu Parlamentas pats imasi nurodytų priemonių, ar teigia negalintis to padaryti ir perduoda peticiją kompetentingai institucijai ar tarnybai, kad ši imtųsi tų priemonių.

- 25 Nagrinėjamu atveju iš skundžiamame sprendime išdėstytų argumentų matyti, kad Parlamentas nepažeidė apelianto teisės pateikti jam peticiją – jis išnagrinėjo gautą peticiją, pripažino ją priimtina ir nusprendė ją perduoti nagrinėti už Parlamento personalą atsakingam generaliniam direktoriui, taigi ėmėsi priemonių, kurias laikė tinkamomis.
- 26 Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus, apeliacinį skundą reikia atmesti; kiti apeliacinio skundo pagrindai šiomis aplinkybėmis nereikšmingi.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 27 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 184 straipsnio 2 dalį, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal to paties reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal jo 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Parlamentas prašė priteisti iš apelianto bylinėjimosi išlaidas ir šis pralaimėjo bylą, jis turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

- 1. Atmesti apeliacinį skundą.**
- 2. Priteisti iš P. Schönberger bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.